

Inhoudelijk Plan Internationaal Lied Festival Zeist 13 – 22 mei 2022

Versie 20 juli 2021

Inhoud

0. Samenvatting.....	3
1. Profiel Festival	4
1.1 Inleiding en kernactiviteiten.....	4
1.2 Artistiek team en artistieke visie	5
2. Festivalthema 2022	7
3. Recitals	8
3.1 Recitals tijdens het festival 2022.....	8
3.2 Recitals buiten het festival	9
3.3 Compositieopdracht.....	9
3.4 Young Artists Platform.....	10
3.5 Dag van het Lied Vereniging Vrienden van het Lied.....	10
4. Talentontwikkeling en cultuureducatie	11
4.1 Masterclass.....	11
4.2 Educatie en Participatie.....	12
4.3 Lezingen.....	14
5. Publieksbereik	15
6. Positionering en samenwerking	18
6.1 Lokaal.....	18
6.2 Regionaal	18
6.3 Nationaal	18
6.4 Internationaal	19
7. Bedrijfsvoering	20
7.1 Cultureel ondernemerschap.....	20
7.2 Onderzoek en ontwikkeling.....	21
7.3 Organisatie	21
8. Codes Governance, Fair Practice en Diversiteit & Inclusie.....	22

0. Samenvatting

Het Internationaal Lied Festival Zeist heeft sinds de oprichting in 2015 vier succesvolle edities neergezet. Het festival is sterk gegroeid in programmering, positionering en publiek. Het aantal bezoekers is gegroeid van 1.400 in 2016 naar 3.500 bezoekers in 2019. Het festival heeft in 2018 het EFFE label verworven en wordt gerekend tot de top 3 van de liedfestivals in Europa. In 2020 heeft het festival helaas niet plaats kunnen vinden vanwege de overheidsmaatregelen rond het Coronavirus. In 2021 vindt het festival vanwege het Coronavirus eenmalig in oktober plaats in plaats van zoals gebruikelijk in mei.

De waardering voor het festival is zeer hoog. Bezoekers waardeerden het festival in 2019 met een 8,7. Wat bezoekers speciaal aan het festival waarderen: de sfeer, de hoge kwaliteit, de geweldige ambiance en de goede organisatie.

Het Internationaal Lied Festival Zeist is het enige festival voor het klassieke lied van Nederland. Het lied raakt onze ziel en diepste emoties, zowel in het luisteren als zingen. Zo draagt het op een bescheiden, maar waardevolle wijze bij aan een betere wereld. Het lied gaat over de grote emoties en de grote levensvragen, het is onverminderd relevant en actueel voor de mensen van nu.

Het Internationaal Lied Festival Zeist wil de volle breedte en de zeggingskracht van het liedgenre laten zien én horen, vanaf het begin van het romantisch kunstlied rond 1750 tot nu. Elk festival is een combinatie van recitals, talentontwikkeling en cultuureducatie.

Elke editie heeft een thema dat de keuze bepaalt voor de componisten, dichters en het cultuurhistorisch tijdperk die in die editie centraal staan. Lieder van de gekozen componisten op teksten van de gekozen dichters vormen de rode draad die door het festival, de recitals, de lezingen en de masterclass heenloopt. Deze samenhang en verdieping geven het festival meerwaarde. Het thema van het festival 2022 is: *Auf Flügeln des Gesanges*

Het is gelukt om een toonaangevend, internationaal liedfestival neer te zetten en te doen groeien in Nederland. Iets creëren uit niets, een uniek festival op poten zetten, dat er nog niet was in Nederland, op het niveau van de *Schubertiade Schwarzenberg* en het *Oxford Lieder Festival*. Dat mag ondernemerschap genoemd worden.

De totale inkomsten in 2022 worden begroot op € 207.100, waarvan € 140.600 eigen inkomsten (69%) en € 66.500 overheidsbijdragen (31%).

Het Internationaal Lied Festival Zeist onderschrijft de *Governance Code Cultuur*. Wij hebben daarin een aantal stappen gezet en wij nemen resultaatsverplichtingen op ons. Dit vraagt extra middelen. Het Internationaal Lied Festival Zeist onderschrijft de *Fair Practice Code*. Over het geheel genomen passen we de Fair Practice Code actief toe. Om deze volledig toe te passen zijn extra middelen nodig. Het Internationaal Lied Festival Zeist onderschrijft de *Code Diversiteit & Inclusie*. Tegelijk gebiedt de eerlijkheid te zeggen dat het ons eigen maken en toepassen van deze code bij ons nog in de kinderschoenen staat. Wij proberen met kleine stappen dit handen en voeten te geven op een manier die past bij ons festival.

Het Internationaal Lied Festival Zeist is trots op wat er in de eerste vijf jaar is neergezet, zowel artistiek als organisatorisch. Vanuit deze solide basis willen wij een volgende stap maken om het festival nog verder als begrip in de internationale muzikwereld neer te zetten. We willen met dit inhoudelijk plan een gemotiveerd en realistisch beeld schetsen van wat het Internationaal Lied Festival Zeist voor de regio Utrecht en daarbuiten kan betekenen en wat daarvoor nodig is.

1. Profiel Festival

1.1 Inleiding en kernactiviteiten

Het lied is de combinatie van poëzie en muziek, het lied is *verklankte poëzie*. Vanuit dat uitgangspunt staan naast tijdperken en/of componisten, ook altijd een of enkele dichters centraal in de programmering. De afgelopen festivals waren dat de dichters Mayrhofer (2016), Goethe (2017), Eichendorff (2018) en Heine, Verlaine en Poesjkin (2019). In 2021 zijn de centrale dichters Rückert, Eichendorff, Verlaine en Baudelaire.

Het festival is in de afgelopen edities sterk gegroeid in programmering, positionering en publiek:

- Het festival is uitgebreid van zes dagen in 2016 naar tien dagen vanaf 2019.
- Het aantal liedrecitals is gestegen van 11 in 2016 naar 15 vanaf 2019.
- De masterclass is in 2019 uitgebreid van vier naar zes dagen, van een naar twee docenten per dag en met de onderdelen performancecoaching, taalcoaching en poëziebesprekingen.
- Het publieksbereik is gegroeid van 1.400 in 2016 naar 3.500 bezoekers in 2019.
- Het festival heeft in 2018 het EFFE-label verworven, het Europees keurmerk voor opmerkelijke kunstfestivals; het festival wordt gerekend tot de top 3 van de liedfestivals in Europa.

De waardering voor het festival is zeer hoog. Bezoekers waardeerden het festival in 2019 met een 8,7. Wat bezoekers speciaal aan het festival waarden: de sfeer, de hoge kwaliteit, de geweldige ambiance en de goede organisatie.

Het festival is een jaarlijks brandpunt, knooppunt en ontmoetingspunt voor de liefhebbers van klassieke liedkunst en voor iedereen die zich met de ontwikkeling ervan bezighoudt.

Het Internationaal Lied Festival Zeist heeft zijn bestaansrecht bewezen als middelpunt van de rijke traditie van het kunstlied én door ruimte te geven aan moderne interpretaties daarvan.

Festivallocatie is de kerk van de Evangelische Broedergemeente Zeist, een Rijksmonument sinds 1968 en erfgoedlocatie. De Grote Zaal van de kerk van de Evangelische Broedergemeente met zijn heldere akoestiek, bijzondere inrichting die ervoor zorgt dat artiest en publiek elkaar heel nabij zijn, in een groene en historische setting wordt erkend als dé plek voor het lied in Nederland.

Het Internationaal Lied festival Zeist is het enige festival voor het klassieke lied van Nederland. Steeds meer mensen weten Zeist te vinden als *the place to be* als je van zangkunst houdt. Zang, de oervorm van de muziekkunst, krijgt het podium dat zij verdient.

Doelstellingen van het Internationaal Lied Festival Zeist:

- podium bieden aan jonge talenten en gerenommeerde topmusici van internationaal niveau;
- de klassieke zangkunst voor een breed publiek toegankelijk maken;
- nieuwe interpretaties van klassiek werk de ruimte geven;
- talentontwikkeling (meedaagse masterclass voor beginnende professionals);
- cultuureducatie (liedprojecten voor scholieren; cursussen, workshops en open podium voor zangamateurs; lezingen voor studenten en bezoekers).

Het Internationaal Lied Festival Zeist kent daarmee twee kernactiviteiten:

1. Het presenteren van professionele liedrecitals;
2. Talentontwikkeling en cultuureducatie.

1.2 Artistiek team en artistieke visie

Het artistiek team bestaat uit:

- *Robert Holl, artistiek leider*
Een van de meest succesvolle liedzangers én liedpedagogen van onze tijd. Hij is vanaf de start van het festival in 2016 de artistiek leider. Daarnaast treedt hij tijdens het festival ook op als zanger, docent masterclass en ensembleleider. Robert Holl heeft al enkele decennia de eervolle titel Kammerzänger en kan bogen op een carrière aan de top van 50 jaar, sinds hij in 1971 het Internationaal Vocalisten Concours won. Robert Holl draagt het artistiek leiderschap na afloop van editie 2022 over aan de programmeurs, met wie hij nu al nauw samenwerkt.
- *Henk Neven en Hans Eijsackers, artistiek programmeurs*
Bariton Henk Neven en pianist Hans Eijsackers zijn begin januari 2021 aangetrokken als artistiek programmeur. Twee veelzijdige en internationale topmusici, die met alle facetten van de liedkunst vertrouwd zijn: uitvoeren, lesgeven en programmeren.
- *Elly Ameling, artistiek adviseur*
Wereldberoemd liedzangeres en pedagoge en wordt veelvuldig gevraagd als masterclassdocent wereldwijd.
- *Graham Johnson, artistiek adviseur*
Gerenommeerd docent, liedbegeleider en auteur. Hij is de schrijver van het standaardwerk over alle liederen van Schubert. Hij wordt veelvuldig gevraagd als liedbegeleider in recitals en als masterclassdocent wereldwijd.
- *Marcel Jansen, bestuurslid artistieke zaken.* Deze portefeuille werd behartigd door voorzitter en drijvende kracht Aat Klompenhouwer, die helaas op 25 september 2020 is overleden. De portefeuille artistieke zaken is overgenomen door het bestuurslid Marcel Jansen, musicoloog, werkzaam als directeur in de culturele sector en een van de medeoprichters van het festival.

Dit hoogwaardige artistieke team waarborgt de professionaliteit van het festival.

Het Internationaal Lied Festival Zeist werkt vanuit de volgende artistieke visie:

- *Zeggingskracht*
Het artistiek team nodigt specifiek musici uit die absoluut voorrang geven aan de potentiële zeggingskracht van de muziek én de tekst van het kunstlied en deze maximaal uitdragen.
- *Ambiance*
De Kerkzaal van de Evangelische Broedergemeente is een artistiek uitdagende én intieme, rustgevende zaal. De historische ambiance en uitzonderlijk heldere akoestiek van de zaal, die bovendien in een weldadige groene omgeving ligt, zijn bij uitstek geschikt voor liedvertolkingen. Bovendien zorgt de zaal, die nagenoeg vierkant is en veel daglichttoetreding heeft, voor een open en direct contact tussen musici en publiek. Dat zorgt voor een uitzonderlijke en intieme optreed- én luisterervaring.
- *Gevarieerd en avontuurlijk*
Het festival programmeert recitals op drie niveaus: musici die tot de absolute wereldtop worden gerekend, musici vlak onder dat niveau en *rising stars* met nationale en internationale potentie. Bovendien is er veel ruimte en aandacht voor talentontwikkeling, van (school)kinderen, liefhebbende amateurs én (beginnende) professionals.

De programmering van élk recital en elke activiteit gebeurt zorgvuldig, met oog voor verrassende en vernieuwende combinaties van musici en niet vaak gehoorde componisten.

- *Thematisch*

Elke editie heeft een thema dat de keuze bepaalt voor de componisten, dichters en het cultuurhistorisch tijdperk die in die editie centraal staan. Liederen van deze componisten op teksten van deze dichters vormen de rode draad die door het festival heenloopt. Deze samenhang en verdieping geven het festival meerwaarde. Daarbij wordt veel aandacht besteed aan de actualiteitswaarde die het klassieke lied in onze ogen heeft: tijdloze emoties, het reflecteren op grote maatschappelijke veranderingen, het belang en de waarde van natuur, het bevorderen van schoonheid en vriendschap.

- *Publiekvisie*

Het festival richt zich op een breed publiek, dat groter is dan de liedliefhebber pur sang. Daarom richt het zich in de programmering niet alleen op toprecitals in de avonden, maar ook op een meer avontuurlijke en jeugdiger programmering overdag en in de weekenden.

- *Piramide*

Met de combinatie van recitals door professionele musici, talentontwikkeling en educatie laat het festival het lied op alle niveaus klinken en biedt het zangers van alle niveaus een podium. Deze piramidevorm van absolute beginners tot wereldsterren is uniek en maakt het festival breed en boeiend.

Het lied raakt onze ziel en diepste emoties, zowel in het luisteren als zingen. Zo draagt het op een bescheiden, maar waardevolle wijze bij aan een betere wereld. Het lied gaat over de grote emoties en de grote levensvragen, het is onverminderd relevant en actueel voor de mensen van nu.

2. Festivalthema 2022

Het Internationaal Lied Festival Zeist wil de volle breedte en de zeggingskracht van het liedgenre laten zien én horen. Elke editie heeft een thema dat de keuze bepaalt voor de componisten, dichters en het cultuurhistorisch tijdperk die in die editie centraal staan. Lieder van de gekozen componisten op teksten van de gekozen dichters vormen de rode draad die door het festival, de recitals, de lezingen en de masterclass heenloopt. Deze samenhang en verdieping geven het festival meerwaarde.

Festivalthema 2022: Auf Flügeln des Gesanges

Van vrijdag 13 tot en met zondag 22 mei 2022 vindt het zesde Internationaal Lied Festival Zeist plaats. Het thema is ontleend aan een lied van Felix Mendelssohn op een gedicht van Heinrich Heine. Een gedicht over dromen van andere oorden; verbinding zoeken met de ander; het overgaan van grenzen; de verbinding tussen Oost en West, verlangen naar de Oriënt, de kracht van de natuur, spanning tussen droom en werkelijkheid. Dit zijn de centrale thema's van het ILFZ 2022.

Batavus Droogstoppel heeft in Multatuli's Max Havelaar het gedicht 'Auf Flügeln des Gesanges' geanalyseerd. Zijn conclusie is onverbidlijk: Het zijn louter leugens. De dichter heeft geen vleugels. Droogstoppel doet hiermee zijn naam eer aan, maar toch een interessante gedachte in een tijd waar leugen en waarheid steeds moeilijker te onderscheiden lijken, en alternatieve waarheden opgeld doen. Dichters en componisten creëren vaak hun eigen werkelijkheid om de wereld een mooiere plek te maken of hun blik daarop om met ons te delen. Daar geven wij ruimte voor op het Internationaal Lied Festival Zeist.

2022 is een jubileumjaar van een aantal van de grootste Liedcomponisten:

- **Franz Schubert** (1797 – 1828) 225ste geboortejaar
- **Felix Mendelssohn** (1809 – 1847) 175ste sterfjaar
- **Johannes Brahms** (1833 – 1897) 125ste sterfjaar

Zij zijn de centrale componisten in het Internationaal Lied Festival Zeist 2022. We hopen dat iedereen zich tijdens het festival zal laten meenemen, op de vleugels van de liederen van deze centrale componisten en de teksten van de dichters Heinrich Heine, Joseph Eichendorff en Klaus Groth, om samen te dromen, verbinding te zoeken en grenzen over te gaan.

Er zullen ook liederen klinken van andere componisten, maar wel binnen bovenstaande thema's. Eén van die componisten is **Olivier Messiaen**. Het is in 2022 dertig jaar geleden dat hij overleed. Zijn grootste inspiratiebron was de schoonheid van Gods schepping en dan met name het gezang van vogels. Hij geeft zang vleugels, maar ook vleugels hun gezang. ("I give bird songs to those who dwell in cities and have never heard them, make rhythms for those who know only military marches or jazz, and paint colours for those who see none.")

3. Recitals

3.1 Recitals tijdens het festival 2022

- Vrijdagavond 13 mei:**
Openingsrecital - Schubert
Sophie Rennert, mezzo sopraan - Wolfgang Resch, bariton - Graham Johnson, piano
- Zaterdag 14 mei:**
Dag van het Lied Vereniging Vrienden van het Lied
- Zaterdagavond 14 mei:**
Dort wollen wir niedersinken - Programma rond Heine: Schumann opus 24, Heine liederen van Mendelssohn en Schubert.
Christoph Prégardien, tenor – Hans Eijsackers, piano.
- Zondagmiddag 15 mei:**
Het doek kent geen begin of eind - Programma over het grensgebied tussen leven en dood, met muziek van onder andere Moessorgski, Liszt en Schubert
Marie Seidler, mezzosopraan - Toni Ming Geiger, piano
- Zondagavond 15 mei:**
Regards sur l'infini - Programma rond Messiaen
Katharine Dain, sopraan - Sam Armstrong, piano
- Dinsdagavond 17 mei:**
Traum und Wirklichkeit - Programma over waar dromen ophouden en werkelijkheid begint
Stephane Degout, bariton - Alain Planès, piano
- Woensdagavond 18 mei:**
Mein Liebchen wir sassen beisammen - Duetten en liederen (ohne Worte?) van Mendelssohn, Schumann en Brahms
Laetitia Gerards, sopraan - Barbara Kozelj, mezzosopraan - Thomas Beijer, piano
- Donderdagavond 19 mei:**
Die Schöne Magelone – Programma met het prachtige verhaal van Ludwig Tieck en Johannes Brahms. Roderick Williams, bariton - Roger Vignoles, piano en Ramsey Nasr, verteller
- Vrijdagavond 20 mei:**
Dort liegt ein rotblühender Garten - Programma over verlangen naar de Oriënt en over sprookjes
Louise Alder, sopraan - James Baillieu, piano
- Zaterdagmiddag 21 mei:**
Presentatierecital deelnemers Masterclass
- Zaterdagmiddag 21 mei:**
Winnende duo's Young Artist Platform Internationaal Lied Festival Zeist

12. Zaterdagavond 21 mei:

Auf Flügeln des Gesanges – Programma met liederen van Mendelssohn bewerkt door Aribert Reimann, *Liebeslieder Wälzer* van Brahms en liederen van Schubert in een arrangement voor strijkkwartet van Robert Holl.

Ilse Eerens, sopraan - Rosanne van Sandwijk, mezzosopraan - Peter Gijsbertsen, tenor - Henk Neven, bas-bariton, Roderick Williams, bariton - Hans Eijsackers, piano - Roger Vignoles, piano - Ruysdael Kwartet

13. Zondagmiddag 22 mei:

Hafez: Fort nach den Fluren des Ganges - Programma over ontmoeting tussen oost en west, tussen Hafez en Goethe. Muziek van Schumann, Ullmann en Brahms en Perzische muziek

Henk Neven, bariton - Hans Eijsackers, piano - Qasyoun trio

14. Zondagavond 22 mei:

Nun ihr Musen, genug! - Feestelijk slotconcert met Robert Holl and friends.

Programma met vocale kwartetten van Schubert en de *Neue Liebeslieder Wälzer* van Brahms

Robert Holl, bas - Caroline Jestaedt, sopraan - Barbara Hölzl, alt - Jan Petryka, tenor - David Lutz, piano - Roger Braun, piano

NB Programma's en uitvoerenden onder voorbehoud van wijzigingen

3.2 Recitals buiten het festival

Naast het festival in mei organiseren we in 2022 twee recitals in het voor- en najaar:

- Voorjaarsrecital (19 maart 2022, TivoliVredenburg): *Winterreise* van Schubert - Robert Holl en David Lutz
- Najaarsrecital (oktober, Slotzolder, Slot Zeist): Winnende duo's Young Artist Platform Oxford en Liedconcours IVC

3.3 Compositieopdracht

Het Internationaal Lied Festival Zeist vindt het belangrijk de liedkunst levend te houden en door te geven aan volgende generaties. Nieuwe composities horen daarbij. Met ingang van 2020 verstrekt het festival daarom elk jaar een opdracht voor een nieuwe compositie. De compositieopdracht betreft een lied, dat fungeert als het verplichte werk voor de zes duo's die deelnemen aan het Young Artists Platform. Componisten worden geselecteerd op hun vermogen om een lied te componeren dat actueel en relevant is.

Speciaal voor deze auditie in 2022 schrijft de Turkse componist **Meriç Artaç** een nieuw lied. De thema's van het gedicht *Auf Flügeln des Gesanges* (dromen van andere oorden; verbinding zoeken met de ander; het overgaan van grenzen; de verbinding tussen Oost en West, verlangen naar de Oriënt, de kracht van de natuur; spanning tussen droom en werkelijkheid) zijn ook de thema's van deze tijd en vragen ook om een hedendaagse blik. Daarom hebben we Meriç Artaç gevraagd en bereid gevonden een nieuw lied voor stem en piano te maken op het gedicht *Auf Flügeln des Gesanges*.

Nieuwe elementen rond de compositieopdracht in het festivalprogramma zijn:

- De dag voorafgaand aan de presentatie zal Meriç Artaç haar werk toelichten en hebben de Young Artists de kans om met haar aan de nieuwe compositie te werken.
- In het ILFZ 2022 zal een 'talkshow: *Hoe krijgt een lied vleugels?*' plaatsvinden. We gaan dieper in op het ontstaan van een lied, over het creatieve proces voorafgaand aan het samengaan van tekst en muziek.

Hier zal het nieuw geschreven lied ook gepresenteerd worden door één van de duo's. Daarbij zal de componiste aanwezig zijn en aan publiek en jonge zangers vertellen over hoe de tekst haar inspireerde en waarom ze schreef wat ze schreef.

3.4 Young Artists Platform

Professionele liedduo's aan het begin van hun (inter)nationale carrière krijgen de gelegenheid zich met een mini-recital te presenteren aan een internationale jury en het publiek. De twee winnende duo's mogen optreden tijdens het eerstvolgende festival in Oxford en in Zeist. Zo werken wij aan een keten van masterclass, auditie en optredens en bieden wij bouwstenen en een (internationaal) podium voor de carrière van jonge veelbelovende musici.

3.5 Dag van het Lied Vereniging Vrienden van het Lied

Het Internationaal Lied Festival Zeist en de vereniging Vrienden van het Lied (VVHL) delen met elkaar de passie voor het lied en de diepe wens de liedkunst te promoten en het klassieke lied door te geven aan de volgende generaties. De VVHL heeft circa duizend leden en organiseert jaarlijks circa zestig huisconcerten in heel Nederland. Eén keer per jaar organiseert de VVHL een landelijk evenement: De Dag van het Lied. Deze Dag van het Lied is vanaf 2019 onderdeel van het Internationaal Lied Festival Zeist. In 2022 op zaterdag 14 mei.

4. Talentontwikkeling en cultuureducatie

4.1 Masterclass

De masterclass is één van de speerpunten van het festival en duurt zes dagen (van zondag 15 mei tot en met vrijdag 20 mei 2022) met een presentatierecital op zaterdag 21 mei 2022. Voor jonge zangers en hun pianisten is het van doorslaggevend belang om in ontwikkeling te blijven na afloop van hun professionele studie. De masterclass voorziet daarin. Deze voor het publiek toegankelijke interpretatiecursus is nadrukkelijk bestemd voor liedduo's en behandelt zanger en pianist als gelijkwaardig en een onlosmakelijke eenheid. Een dergelijke benadering is uniek, gelet op de dikwijls eenzijdige aandacht voor de zanger.

Het Festival biedt de deelnemende duo's naast de masterclass ook een podium om zelf op te treden, met het presentatierecital, recitals op andere locaties, zoals verzorgingshuizen in Zeist en omgeving, en waar mogelijk in de toekomst op liedfestivals. Zo bouwt het festival mee aan de sterren van morgen.

Het doel van de masterclass is professionele duo's van zanger en pianist een boost te geven in hun carrière. Relatief weinig zangers breken nationaal en internationaal door als liedzanger, omdat er minder mogelijkheden zijn om op te treden (er worden aanzienlijk meer opera voorstellingen en oratoriumconcerten georganiseerd dan liedrecitals) en omdat er heel veel voor nodig is om een goede liedzanger en een goede liedbegeleider te zijn en om een echt duo te vormen.

De masterclass geeft beginnende professionele duo's een boost door:

- De inzet van zeer sterke docenten, die een schat aan podium- en leservaring meebrengen.
- De inzet van verschillende invalshoeken, accenten en lesmethoden: techniek, interpretatie, expressie, poëzie, uitspraak, houding en performance.
- Deelnemende duo's een podium te bieden in de openbare masterclass sessies, in het presentatierecital en in de recitals op de zondag na afloop van de masterclass in verzorgingstehuizen in Zeist en omgeving.
- Deelnemende duo's een kans te bieden om op te treden in het lunchrecital en om mee te doen aan het Young Artists Platform in een volgend festival.
- Deelnemende duo's die zich in de jaren na het festival sterk ontwikkelen, uit te nodigen voor een half of een heel recital tijdens het festivalprogramma.

Doelgroep voor de masterclass zijn professionele duo's van zanger en pianist aan het begin van hun carrière. Ongeveer een derde van de deelnemers is uit Nederland afkomstig en twee derde uit het buitenland (Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Frankrijk, Engeland, Polen en Rusland).

De masterclass biedt zowel privésessies als sessies met publiek. Tijdens de privésessies werken de meesters aan het smeden en vormen van de pianist en zanger om een uniek duo te worden door te concentreren op de eenheid van tekst en muziek. Muziek en poëzie worden gelijk en grondig behandeld. Door de privé-setting bouwen meesters en studenten het vertrouwen op dat nodig is om al experimenterend artistieke expressiviteit te versterken.

Het relatief grote, goed opgeleide en betrokken publiek dat de openbare sessies van de masterclass bezoekt, krijgt een kijkje achter de schermen. Maar wat nog belangrijker is, het heeft een functie op zich. De jonge zangers en pianisten ervaren of wat ze als duo hebben geleerd overkomt en geven hun muzikantschap vorm in dialoog met het publiek. De intieme connectie tussen muziek en tekst, het duo en het publiek, komt tot leven tijdens deze sessies. Wanneer jonge talenten erin slagen deze driehoeksrelatie tot stand te brengen, ligt er een mooie toekomst voor hen in het verschiet. Juist dat maakt de masterclass zo bijzonder.

De docenten in 2022 zijn: Elly Ameling (sopraan), Robert Holl (bas), Roger Vignoles (pianist), Waltraud Österreicher (performance coach), Hans Eijsackers (pianist), Stéphane Degout (bariton), Alain Planès (pianist), Roderick Williams (bariton) en Frans Huijts (poëzie lezingen).

De docenten van de masterclass zijn zonder uitzondering zeer sterke docenten, die een schat aan podium- en leservaring meebrengen op het gebied van techniek, interpretatie, expressie, poëzie, uitspraak, houding en performance.

De deelnemende duo's krijgen als regel tweemaal een uur les per dag. Daaraan voorafgaand start elke cursusdag met alle deelnemers met een bespreking van gedichten van de centrale dichters.

4.2 Educatie en Participatie

Educatie en participatie nemen een belangrijke plaats in, zowel tijdens het festival als in de maanden daaraan voorafgaand. De educatieprojecten lopen van januari tot en met mei 2022 en zijn gericht op amateurzangers en scholieren. Het festival sluit aan bij het netwerk en binnen- en buitenschoolse activiteiten op het gebied van amateurkunst en cultuureducatie in de gemeente Zeist en de regio. Doel van de schoolprojecten is het plezier in zingen en het zangtalent in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs te stimuleren, de koorzang/schoolkoren weer nieuw leven in te blazen en de leraren in het onderwijs waar nodig ondersteuning te bieden voor het zingen met de leerlingen.

De educatie en participatie projecten van het festival 2022 zijn:

1. *Open Podium*

De deelnemers studeren twee liederen in naar keuze uit het liederenrepertoire passend bij het festivalthema. Onder leiding van zangdocent Annelies van Gerven met aan de piano Hilde Stolker nemen zij deel aan de voorbereidende workshop en het Open Podium tijdens het festival.

2. *Introductie Lichtenberger® Methode voor koorzangers*

Onder leiding van koordirigent en zangdocent Margo van Biezen maken koorzangers kennis met de Lichtenberger methodiek in een groep van maximaal 24 zangers. De canons en koorstukken waarmee geoefend wordt sluiten aan bij het festivalthema. Bij de derde workshop wordt de koorzang begeleid door pianist Bas Verheijden. De drie workshops vinden plaats tijdens het festival.

3. *Im Freien zu singen*

Onder leiding van koordirigent en zangdocent Inge van Keulen worden tijdens het festival in het groen rondom de kerk van de Evangelische Broedergemeente in twee workshops liederen gerepeteerd uit *Sechs Lieder im Freien zu singen* (Opus 59) voor gemengd koor van Mendelssohn, één van de centrale componisten van het festival. De gevorderde amateurzangers (sopranen, alten, tenoren en bassen) presenteren de liederen aan het eind van het festival.

4. *Brahms en zijn vrouwelijke tijdgenoten Clara Schumann en Liza Lehmann*

Onder leiding van zangdocent Hetty Gehring en met Gilbert den Broeder aan de piano wordt tijdens het festival door zes gevorderde amateurs gewerkt aan liederen van Johannes Brahms (één van de centrale componisten) en zijn tijdgenoten Clara Schumann en Liza Lehmann. De liederen worden gepresenteerd aan het eind van het festival.

5. *Liedklas amateurduo's* (zanger en pianist)

Robbert Muuse (bariton) en Micha van Weers (piano) werken in drie workshops met gevorderde amateurduo's aan liederen gebaseerd op gedichten van de Perzische dichter Hafiz, op teksten van onder andere Goethe, Daumer en Bethge. Presentatie tijdens het festival.

6. *Liedklas duetten* van Mendelssohn, Schumann en Brahms
Zangdocent Annelies van Gerven en pianist Gilbert den Broeder werken in vier workshops in april en mei met de deelnemers aan duetten van Mendelssohn, Schumann of Brahms, de centraal staande componisten van het festival in 2022. De presentatie is tijdens festival.

7. *Dromen van het Oosten* - scholieren project voortgezet onderwijs
In dit multidisciplinaire jongerenproject staat het zingen van liederen uit het Oosten centraal. Ieder mens op aarde kent liederen over de schoonheid van de natuur, over intense liefde, of om op te dansen! In dit multidisciplinaire project wordt door het zingen van liefdesliederen, vertel- en dansliederen kennisgemaakt en verbinding gelegd tussen jongeren wonend in Nederland en afkomstig vanuit diverse culturen dichtbij huis en ver weg tot ver in het Oosten. Het liedrepertoire bestaat uit liederen uit Nederland, Bosnië, Bulgarije, Griekenland, Turkije, Israël, Georgië en India.

Het project bestaat uit zangworkshops door Inge van Keulen, zangdocent, (in Zeist) of José Scholte, zangdocent, (in Bilthoven), een workshop *Lichaamsexpressie* door Maria Luttkhuis, dansdocent en regie- en choreografie assistent bij het Internationaal Theater Amsterdam, een gedichtenwedstrijd met in de jury stadsdichter Mary Heylema en een fotowedstrijd met in de jury fotograaf Mel Boas, met als thema *Dromen van het Oosten*. De presentatievoorstelling voor alle deelnemende schoolklassen en workshopgroepen met liederen, dans, gedichten en foto's is tijdens het festival in één van de theaterzalen van Figi.

8. *De bizon en het manenschaap: de dierentuin van Zeist* - schoolproject primair onderwijs
Een liedklasproject voor de groepen 5 t/m 8 van het primair onderwijs in Zeist, De Bilt/Bilthoven en omstreken. Ook basisscholen voor speciaal onderwijs worden uitgenodigd voor dit project.

Bizons, manenschappen, een dierentuin, zijn die in Zeist te vinden? Niet meer, maar vroeger wel. Vroeger leefde een bizonpaartje (Jupiter en Juno) in het zogenaamde Bisonpark (het huidige Bisonveld) en in de Bisonstal, en bestond het zogenaamde Zeister Dierenpark, een complete dierentuin met onder andere beren, apen en steenbokken of manenschappen.

Hoofdpersoon in de voorstelling is Mees, een jongen uit Zeist die bij de padvinderij zit. Hij droomt tijdens scouting weg op het Bisonveld. Als hij wakker schiet, is hij ervan overtuigd dat er op deze plek vroeger wilde bizons leefden. Zijn vrienden lachen hem uit en denken dat hij te vaak indiaantje heeft gespeeld. Kan hij de anderen overtuigen van zijn gelijk?

De voorstelling bestaat uit 11 liederen, die door de scholieren (individueel, per klas of met z'n allen) worden gezongen, afgewisseld door het verhaal dat in delen door een acteur wordt verteld. Mary Heylema, schrijver en stadsdichter van Zeist schrijft het projectgedicht, Matthijs Overmars, muziekdocent/koordinator, zet dit op muziek. Bram van Oers, acteur en dramadocent, schrijft en vertelt het verbindende verhaal bij de liederen.

De presentatie van de voorstelling is op 17 mei 2022 in de Grote Zaal, met medewerking van Annemiek van der Ven (koordinator), Matthijs Overmars (piano) en Bram van Oers (verteller).

9. Meezingconcert 3+ *Swingen als een kangoeroe* – Jeroen Schippers
Theaterconcert uitgevoerd door liedjesmaker Jeroen Schipper en zijn Boegiemanband. In een kleurrijke mix van stijlen staan de liedjes garant voor een vrolijke voorstelling die swingt als een kangoeroe! Een wervelstorm van spetterende liedjes, bedacht vanuit de belevingswereld van kinderen, een interactieve en verrassende muzikale avontuur dat in het Slottuintheater op zondagmiddag 22 mei wordt uitgevoerd.

4.3 Lezingen

Tijdens het festival 2022 zullen lezingen worden gehouden over:

- De dichter Heinrich Heine (1797 – 1856) door Cas Jönsthövel, taalcoach Duits bij de Vakgroep Zang, Codarts Rotterdam.
- De componist Johannes Brahms (1833 - 1897) door Natasha Loges, professor Musicologie, Royal College of Music Londen.
- De componist Mendelssohn (1797 – 1828): liedanalyse *Auf Flügeln des Gesanges* door Dinant Krouwel, musicoloog.
- De componist Olivier Messiaen (1908 – 1992): talkshow van Leo Samama, componist en schrijver met Katherine Dain, sopraan en Sam Armstrong, pianist.

5. Publieksbereik

Aantal bezoekers en deelnemers van het festival

				Raming	Raming
Aantal bezoekers ILFZ	2017	2018	2019	2021	2022
Recitals live	1345	1323	2089	2240	2500
Recitals streaming	0	0	0	450	450
Mastercourse	378	629	613	600	600
Lezingen	111	180	170	100	200
Bezoekers Educatie & Participatie	40	235	580	610	500
Totaal bezoekers ILFZ	1874	2367	3452	4000	4250
Aantal deelnemers ILFZ	2017	2018	2019	Raming	Raming
Professionele musici (recitals)		29	39	61	80
Deelnemers Mastercourse	12	12	14	16	16
Docenten Mastercourse	3	4	6	9	6
Scholieren	0	250	225	210	
Amateurmusici (open podium en workshops)	24	39	35	49	
Docenten Educatie & Participatie		8	11	13	
Totaal deelnemers ILFZ	39	342	330	358	

Doelgroepen festival

1. Een zo groot en breed mogelijk publiek, nationaal en internationaal, dat houdt van poëzie, zang en/of muziek of dat door het festival gaat doen: voor het hele festival en alle activiteiten.
2. Conservatoriumstudenten, nationaal en internationaal: voor het festival en specifiek de masterclass.
3. Amateurzangers uit Zeist, Utrechtse Heuvelrug, Utrecht en Amersfoort: voor het festival en specifiek de educatie- en participatieprojecten.
4. Scholieren van 8 - ca. 18 jaar uit Zeist en omgeving: voor de educatie- en participatieprojecten.

Publieksbereik

Bijna de helft van de bezoekers van het festival 2019 komt uit Provincie Utrecht (46%). Wat verder uitgesplitst komt 16% uit de gemeente Zeist en 12% uit de stad Utrecht.

Het festivalpubliek is kritisch, betrokken en goed ingevoerd, maar staat ook open voor vernieuwing en verrassing. Komt graag samen en neemt nieuw publiek mee.

In 2019 heeft het festival in totaal 3.500 bezoekers gehad. Door middel van radio en televisie - live interviews, live uitgevoerde 'voorproefjes' en de uitzending van recitals op Radio4 - is een veelvoud van het aantal bezoekers en een groot potentieel publiek bereikt:

- Radio 4 Spiegelzaal: Optreden Michael Wilmering.
- Televisie Podium Witteman: Optredens van artistiek leider Robert Holl en Lenneke Ruiten.
- Radio 4 Avondconcert: het recital van Lenneke Ruiten is rechtstreeks uitgezonden, de recitals van Robin Tritschler en van Paula Murrhiy op een later tijdstip kort na het festival.

In 2020 hebben we alle activiteiten moeten annuleren vanwege het coronavirus en in 2020 hebben we het festival van mei naar oktober verplaatst. Voor 2020 hebben we dus geen bezoekersaantallen en voor 2021 geven we een raming.

Streaming

Vanwege de maatregelen ter bestrijding van het coronavirus wordt er momenteel door culturele instellingen en festivals veel gestreamd, veelal gratis en soms tegen betaling. Het publiek leert zijn weg daarin te vinden, en ervaart dat het mogelijk is.

Oxford Lieder festival heeft in oktober 2020 een compleet achtdaags festival live gestreamd. Ons publiek verwacht van ons dat we in die ontwikkeling meegaan. Live streaming biedt de mogelijkheid een nieuw publiek te bereiken, publiek dat ver zou moeten reizen om onze recitals bij te wonen, buitenlandse bewonderaars van onze uitvoerenden, en internationaal geïnteresseerden in masterclasses. Op 6 juni 2021 heeft het Internationaal Lied Festival Zeist een zeer geslaagd begin gemaakt met streaming: drie online recitals en een lezing. Tijdens het festival in oktober zullen de twee laatste dagen worden gestreamd in aanvulling op (hopelijk weer veel) bezoekers in de zaal.

Publieksonderzoek

Met het jaarlijkse publieksonderzoek wordt achterhaald hoe het publiek het festival waardeert, waar verbeterpunten zitten en hoe bezoekers het festival weten te vinden. Wij leren ons publiek beter kennen. Dat geeft ons kennis, die de programmering en de kaartverkoop stimuleert en ondersteunt. Dit publieksonderzoek wijst uit dat de waardering voor alle onderdelen van het festival zeer hoog is. Het geconcentreerde aanbod, het zeer hoge niveau van de uitvoerenden, de locatie, sfeer en organisatie maken het Internationaal Lied Festival Zeist bijzonder aantrekkelijk voor bezoekers.

Ontsluitende rol

Wij zien als festivalbestuur nadrukkelijk een rol voor ons om artiesten en artistieke ontwikkelingen zichtbaar en toegankelijk te maken voor het publiek. Voorbeelden hiervan zijn:

- Programmering kamermuziek
- Young Artists Platform
- Recitals deelnemende duo's masterclass in zorginstellingen
- Schoolprojecten primair onderwijs (Dichtersliefde in 2018 en 2019 en Haven van Zeist in 2021)
- Schoolproject voortgezet onderwijs (In 2021 Nachtmuziek)

Publiciteit en marketing

Naast het artistieke concept, het jaarthema en de uitwerking met solisten en programma's, bepalen de eenduidige en aansprekende verhalen die we daarbij vertellen de marketing. Voor de promotie en free publicity wordt bij elke festivaleditie een communicatieplan gemaakt.

2019

Om een beeld te geven waren dit de pr activiteiten in 2019:

- Televisie (optredens en/of interviews)
  - Vrije Geluiden: Festival ambassadeur Raoul Steffani op 31 maart
  - Podium Witteman: Artistiek leider Robert Holl op 14 april en festival ster Lenneke Ruiten op 5 mei
- Radio (optredens en/of interviews):
  - Een goedmorgen met ...: Aat Klompenhouwer op zaterdagochtend 11 mei (Radio4)
  - Spiegelzaal: Michael Wilmering op 19 mei (Radio4)
  - Avondconcert: Lenneke Ruiten 22 mei rechtstreeks uitgezonden en concerten van Mark Padmore en Robin Tritschler opgenomen voor uitzending later (Radio4)
  - Interview met Aat Klompenhouwer op 15 mei (Concertzender)
  - Kamuze, het culturele programma van Radio Slotstad, besteedde tweemaal aandacht het festival

- Pers:
  - o Interview in de Volkskrant met Robert Holl op 15 mei
  - o Interview in NRC met festival beschermvrouwe Elly Ameling op 16 mei
  - o Het persbericht werd breed uitgezet
  - o Redactionele aandacht in groot aantal (lokale/regionale) bladen

- Algemeen:
  - o 250 posters en 10.000 flyers gedistribueerd in Zeist, Utrecht, Amsterdam, Rotterdam en Den Haag
  - o Behalve flyers in print werden meerdere digitale flyers verspreid via het netwerk van het festival
  - o Spandoeken en stoepborden in Zeist
  - o Ruime aandacht en veel interactie op social media: Facebook, Twitter en Instagram
  - o Groot aantal nieuwsbrieven naar een publiek dat in de loop van het seizoen groeide naar ruim 1400 geïnteresseerden
  - o Advertenties van het festival in NRC, VK, Trouw, AD/UN, Gelderlander, lokale media provincie Utrecht

Onze beschermvrouwe, ambassadeur en boegbeeld Elly Ameling, onze artistiek leider Robert Holl en Raoul Steffani, onze tweede ambassadeur en vertegenwoordiger van een nieuwe generatie liedzangers, zetten zich veelvuldig en graag in voor onze promotie.

2021

In 2021 vindt het festival vanwege het Coronavirus eenmalig in oktober plaats in plaats van zoals gebruikelijk in mei. Daarom kunnen we op dit moment (medio 2021) nog niet veel zeggen over de kaartverkoop en het bereik van het festival in 2021. Om in de aanloop naar het festival in oktober 2021 toch het lied te kunnen laten horen hebben we de volgende acties ondernomen:

- *Avondconcert NPO Radio4 op maandagavond 10 mei 2021*: uitzending van een recital door Helene Koonings (sopraan) en Heleen Vegter (piano) en een recital door Henk Neven (bariton) en Hans Eijsackers (piano), live uitgezonden uit het Muziekcentrum van de Omroep in Hilversum.

- *Een Online Festivaldag op zondag 6 juni 2021* met vier hoogwaardige livestreams vanuit de kerk van de Evangelische Broedergemeente in Zeist: een recital door Ellen Valkenburg (sopraan) en Maurice Lammerts van Bueren (piano), een recital door Hans Pieter Herman (bariton) en Bas Verheijden (piano), een lezing over Diepenbrock door Dinant Krouwel over Diepenbrock en een recital door Ellen Valkenburg (sopraan), Rosina Fabius (mezzosopraan), Peter Gijsbertsen (tenor), Florian Just (bariton) en Maurice Lammerts van Bueren (piano). De belangstelling voor de Online Festivaldag was groot, in totaal circa 500 bezoekers.

- *Avondconcert op NPO Radio4 op woensdagavond 9 en dinsdagavond 22 juni 2021*: uitzending van het recital *Die Nacht* (9 juni), het recital *Les Apaches* (22 juni) en het recital *L'Heure Exquise* (17 juli 2021).

6. Positionering en samenwerking

6.1 Lokaal

- *Gemeente Zeist*
Steunt het festival vanaf het eerste uur. De steun van de gemeente Zeist is substantieel en geeft het vertrouwen om het festival verder te consolideren en uit te bouwen. Het festival geeft een culturele en economische impuls aan Zeist en past in het beleid van Zeist als Cultuurstad.
- *KunstenHuis Muziekschool De Bilt-Zeist, Netwerk Cultuureducatie Zeist en Stemplokaal Utrecht en zangpedagogen in de regio*
Samenwerking in de publiekswerving en in de educatie- en participatieprojecten voor scholieren en amateurzangers. Muziekschool Zeist stelt repetitieruimtes beschikbaar.
- *Scholen in Zeist en omgeving*
Het aantal scholen dat meedoet aan de liedklasprojecten voor scholieren is gestegen van één school in 2017 tot 6 scholen in 2019.
- *Stichting Slotconcerten (Slot Zeist, Erfgoedlocatie)*
Eén van de extra concerten buiten het festival wordt georganiseerd in samenwerking met de Stichting Slotconcerten Zeist.
- *Vereniging Vrienden van het Lied (regio Utrechtse Heuvelrug, standplaats Zeist)*
Eén van de regioconcerten vindt plaats tijdens het festival.

6.2 Regionaal

- *Culturele infrastructuur provincie Utrecht*
Bijna de helft van de bezoekers van het festival in 2019 komt uit Provincie Utrecht (46%). Daarmee maakt het festival duidelijk deel uit van de culturele infrastructuur van de Provincie. Het Internationaal Lied Festival Zeist is uniek, is enig in zijn soort. Daarmee levert het ook een belangrijke bijdrage aan het totale palet aan festivals in de Provincie Utrecht.
- *Liszt Concours*
Mogelijke samenwerking voor masterclass liederen van Liszt in 2022 en voor een recital met Schubert liederen in 2023. Dit wordt nog verkend.
- *Samenwerking binnen Utrechts Festival Overleg (UFO)*
Het Internationaal Lied Festival Zeist maakt sinds 2019 deel uit van het UFO. Wij ervaren dit als een heel nuttig platform, bovenstaande samenwerking met het Liszt Concours is hier onder andere uit voort gekomen.

6.3 Nationaal

- *Vereniging Vrienden van het Lied*
De Dag van het Lied van de Vrienden van het Lied is onderdeel van het festival.
- *Internationaal Vocalisten Concours*
Het festival geeft een engagementprijs op het Internationaal Vocalisten Concours, het prijswinnende duo krijgt een optreden tijdens het festival of op het Voor- of Najaarsrecital.
- *Internationaal Studenten Lied Duo Concours*
Het prijswinnende duo krijgt gratis toegang tot de masterclass van het festival.
- *Princes Christina Concours*
Prijswinnaars krijgen een optreden in de Ode aan Pijper en Diepenbrock
- *Conservatoria Nederland*
Werving deelnemers masterclass jonge professionele lied-duo's, podium voor studenten op de Dag van het Lied (in 2019 Artez, in 2021 Conservatorium Utrecht).

6.4 Internationaal

- *Oxford Lieder Festival, Leeds Lieder Festival, Schubertiade Vilabertran (Barcelona)*
Elkaars prijswinnaars van de auditie een podium bieden, elkaars festival promoten.
- *Conservatoria buitenland*
Werving deelnemers masterclass jonge professionele lied-duo's.
- *Buitenlandse artiesten en docenten*
Van de circa 100 uitvoerenden tijdens het festival en de twee extra recitals in 2021 komt ongeveer een derde uit het buitenland (Duitsland, Oostenrijk en Engeland).
- *Buitenlandse deelnemers masterclass*
Van de 48 deelnemers van de masterclass in de eerste vier edities van het festival kwamen 32 deelnemers uit het buitenland (Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Frankrijk, Engeland, Polen en Rusland).
- *Buitenlandse bezoekers*
Het aantal buitenlandse bezoekers van het festival is nog beperkt, in 2019 circa twintig. Het festival heeft een grote potentie op dit vlak, we gaan daar de komende jaren sterk op inzetten, onder meer door arrangementen met buitenlandse culturele reisbureaus.

7. Bedrijfsvoering

7.1 Cultureel ondernemerschap

Het is gelukt om een toonaangevend, internationaal liedfestival neer te zetten en te doen groeien in Nederland. Hoog artistiek niveau, sterke publiciteit, geweldige ambiance, groeiend aantal bezoekers en hoge waardering door de bezoekers. Financieel is het ook haalbaar gebleken. Het Internationaal Lied Festival Zeist staat als een huis.

Door een aantal deskundigen op het gebied van het klassieke lied die elkaar ontmoetten in het voorjaar van 2015, is op 5 juni 2015 de Stichting Internationaal Lied Festival Zeist opgericht. Iets creëren uit niets, een uniek festival op poten zetten, dat er nog niet was in Nederland, op het niveau van de *Schubertiade Schwarzenberg* en het *Oxford Lieder Festival*. Vijf mensen hadden een droom en die is werkelijkheid geworden. Dat mag ondernemerschap genoemd worden.

Het festival is in de afgelopen vier edities sterk gegroeid in programmering, positionering en publiek, en het is de ambitie om te blijven groeien naar meer publiek en meer bereik. In cijfers:

	Aantal dagen festival	Aantal dagen masterclass	Aantal recitals festival	Aantal deelnemers educatie	Aantal bezoekers	Jaar-begroting	Resultaat Jaarrekening (afgerond)
2016	6	4	11	10	1400	€ 83.000	- € 8.000
2017	6	4	11	24	1900	€ 90.000	€ 9.300
2018	6	4	12	289	2400	€ 100.000	€ 460
2019	10	6	15	373	3500	€ 140.000	€ 850
2020	0	0	0	0	0	€ 168.990	€ 11.114
2021	10	6	15	500	4000	€ 215.500	-----
2022	10	6	15	500	4250	€ 207.100	-----

NB: de Jaarbegroting betreft naast het festival ook de recitals buiten het festival.

Resultaat 2020

Ondanks dat alle activiteiten in 2020 geannuleerd moesten worden vanwege het coronavirus, kent de Jaarrekening 2020 een positief resultaat van ruim € 11.000. Dit heeft de volgende redenen:

- Bijna de helft van de in 2020 gekochte kaarten zijn gedoneerd;
- Subsidies van private fondsen zijn ondanks de annuleringen geheel of gedeeltelijk toegekend;
- Solisten van wie hun programma (al dan niet gewijzigd) niet doorgeschoven kon worden naar een later tijdstip, hebben 50% van hun gemiste honorarium uitgekeerd gekregen. Het aantal solisten voor wie dit geldt, valt door wijzigingen in de programmering lager uit dan aanvankelijk geraamd.

Financieringsmix

De totale inkomsten in 2022 worden begroot op € 207.100, waarvan € 140.600 eigen inkomsten (69%) en € 66.500 overheidsbijdragen (31%).

Risico- en beheerstrategie

Het aantal Vrienden bij de Stichting Vrienden Internationaal Lied Festival Zeist is in de periode 2016 – 2020 gegroeid naar 133 (stand per 31 december 2020). Het vermogen van de Stichting Vrienden Internationaal Lied Festival Zeist bedroeg per 31 december 2020 € 12.000. Het vermogen van de Stichting ILFZ bedroeg per 31 december 2020 € 13.700. Samen (ruim € 25.000) fungeren deze vermogens als buffer voor tegenvallers in de exploitatie van het festival.

7.2 Onderzoek en ontwikkeling

Elke editie van het festival wordt grondig geëvalueerd: extern onder bezoekers, docenten en vrijwilligers, en intern onder bestuursleden en medewerkers. We kijken voortdurend wat loopt goed en wat kan beter. Op alle vlakken: artistiek, marketing, productie, organisatie en financiën.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Waarde toevoegen aan de masterclass - uitbreiding aantal dagen, lesmomenten en lesinhoud.
- Gratis Programmaboek – naslagwerk, bewaarexemplaar, verdieping en inzicht.
- Pauzedrankjes inclusief – minder wachten en meer festivalgevoel.
- Plan-Do-Check-Act in de promotie – beter monitoren en gericht publiek werven.
- Apart hoofd kassa en aparte floormanagers.

Al met al is er sprake van een forse professionaliseringsslag en zoals bij iedere organisatie die uit de pioniersfase komt van formalisering en specialisatie. De pioniersfase had beslist zijn charme, de korte lijnen waren prettig, maar het was ook te kwetsbaar. Met de professionalisering staan we steviger in onze schoenen en kijken we met vertrouwen naar de toekomst.

7.3 Organisatie

De Stichting Internationaal Lied Festival Zeist heeft geen medewerkers in dienst.

De Stichting huurt wel professionals in voor de volgende taken:

- Programmering
- Programmatoelichtingen
- Vormgeving
- Teksten
- Fotografie
- Fondsenwerving
- Boekhouding

Het is de bedoeling om in de nabije toekomst ook een professional in te huren voor marketing en publiciteit. Dit alles versterkt de duurzaamheid van de organisatie en maakt het festival minder afhankelijk van enkele personen in het bestuur.

De Stichting ILFZ heeft circa 25 vrijwilligers. De vrijwilligers worden niet betaald. Zij krijgen - als ze dienst hebben - gratis koffie, thee, broodjes en soep, en - als dat met hun taak te combineren is - gratis toegang tot de evenementen van die dag.

Taken van de vrijwilligers zijn:

- kaartverkoop en kaartcontrole
- beamer bedienen bij masterclass (projectie liedteksten)
- bloemen geven na afloop van het recital
- vervoer van uitvoerenden (van/naar Schiphol en station Driebergen/Zeist)
- deurwacht artiestenkamer
- klaarzetten pauzedrankjes (pré en post Covid-19)
- catering artiesten
- (helpen) inrichten en opruimen van de locaties voor de activiteiten
- informatie en verkoop bij de tafels van de Vriendenstichting.

In de eerste vier edities van het festival is een toegewijde en ervaren ploeg vrijwilligers ontstaan, zonder wie dit festival niet mogelijk zou zijn. Bestuursleden verrichten hun bestuurswerk onbezoldigd, zij zijn in die zin ook allemaal vrijwilligers. Eén van de bestuursleden heeft o.a. de portefeuille vrijwilligers en is verantwoordelijk voor werving en aansturing van de vrijwilligers.

8. Codes Governance, Fair Practice en Diversiteit & Inclusie

Het Internationaal Lied Festival Zeist onderschrijft de *Governance Code Cultuur*. Wij hebben daarin een aantal stappen gezet en wij nemen resultaatsverplichtingen op ons. Dit vraagt extra middelen.

Het Internationaal Lied Festival Zeist onderschrijft de *Fair Practice Code*. Over het geheel genomen passen we de Fair Practice Code actief toe. Om deze volledig toe te passen zijn extra middelen nodig.

Het Internationaal Lied Festival Zeist onderschrijft de *Code Diversiteit & Inclusie*. Tegelijk gebiedt de eerlijkheid te zeggen dat het ons eigen maken en toepassen van deze code bij ons nog in de kinderschoenen staat. Wij willen ons hierbij laten adviseren in de komende periode hoe we dit handen en voeten kunnen geven op een manier die past bij ons festival.

Tot slot

Het Internationaal Lied Festival Zeist is trots op wat er in de eerste vijf jaar is neergezet, zowel artistiek als organisatorisch. Vanuit deze solide basis willen wij een volgende stap maken om het festival nog verder als begrip in de internationale muziekwereld neer te zetten en ook meer buitenlandse bezoekers te trekken. We hebben met dit meerjarenplan een gemotiveerd en realistisch beeld willen schetsen van wat het Internationaal Lied Festival Zeist voor de regio Utrecht en daarbuiten kan betekenen en wat daarvoor nodig is.